

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-4-04

Druk nr 2492
Warszawa, 2 lutego 2004 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. Kwota bazowa wynosi 100% przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, w poprzednim roku kalendarzowym.”;

2) art. 19a otrzymuje brzmienie:

„Art. 19a. Kwota bazowa jest ustalana corocznie na podstawie art. 19 i obowiązuje od dnia 1 marca każdego roku kalendarzowego do końca lutego następnego roku kalendarzowego.”;

3) art. 88 otrzymuje brzmienie:

„Art. 88. 1. Emerytury i renty podlegają okresowej waloryzacji od 1 marca roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie od roku kalendarzowego, w którym była przeprowadzona ostatnio waloryzacja wynosi co najmniej 105,0%.

2. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji.
 3. Waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację.
 4. Waloryzacja obejmuje emerytury i renty przyznane przed terminem waloryzacji.
 5. Jeżeli przez okres 3 lat kalendarzowych następujących po roku kalendarzowym, w którym przeprowadzono ostatnią waloryzację wskaźnik, o którym mowa w ust. 1, nie osiągnął co najmniej 105,0%, waloryzację przeprowadza się od 1 marca następnego roku kalendarzowego.”;
- 4) w art. 89:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Wskaźnik waloryzacji jest równy wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie od roku kalendarzowego, w którym przeprowadzono ostatnią waloryzację do roku poprzedzającego termin waloryzacji.”,
 - b) po ust. 2 dodaje się ust. 3-6 w brzmieniu:
 - „3. Ustawa budżetowa na rok kalendarzowy, w którym przewidywana jest waloryzacja świadczeń, może ustalić dodatkowy wskaźnik waloryzacji.
 4. Wskaźnik dodatkowej waloryzacji nie może być wyższy niż wskaźnik określony w projekcie ustawy budżetowej na rok kalendarzowy, w którym przewidywana jest waloryzacja świadczeń.

5. Jeżeli termin kolejnej waloryzacji przypada w 24 miesiące po terminie ostatnio przeprowadzonej waloryzacji to wskaźnik waloryzacji emerytur i rent przyznanych lub przeliczonych w myśl art. 110 w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających tę waloryzację ulega zmniejszeniu o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w roku, w którym przeprowadzono ostatnią waloryzację.
6. Jeżeli termin kolejnej waloryzacji przypada w 36 miesięcy po terminie ostatnio przeprowadzonej waloryzacji, to wskaźnik waloryzacji emerytur i rent przyznanych lub przeliczonych w myśl art. 110:
 - 1) w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających tę waloryzację ulega zmniejszeniu o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, licząc łącznie w roku ostatniej waloryzacji oraz w roku następnym,
 - 2) w okresie od 24 miesiąca do 13 miesiąca poprzedzającego tę waloryzację ulega zmniejszeniu o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w roku ostatniej waloryzacji.”;
- 5) uchyla się art. 90-92;
- 6) art. 94 otrzymuje brzmienie:

„Art. 94. 1. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” w terminie do końca stycznia:

 - 1) średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w poprzednim roku kalendarzowym,

- 2) średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w poprzednim roku kalendarzowym,
 - 3) wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem oraz dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w poprzednim roku kalendarzowym w stosunku do roku kalendarzowego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzono ostatnią waloryzację.
2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, wskaźniki waloryzacji, o których mowa w art. 89.
 3. Prezes Zakładu ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji:
 - 1) należne od terminu waloryzacji kwoty:
 - a) najniższej emerytury i renty,
 - b) dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych,
 - 2) obowiązujące od terminu waloryzacji kwoty maksymalnych zmniejszeń, obliczonych zgodnie z art. 104 ust. 9.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87, Nr 181, poz. 1515, oraz z

2003 r. Nr 56, poz. 498 i Nr 210, poz. 2036) w art. 11 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:
 - „2. Podstawę wymiaru renty inwalidzkiej po dniu 1 marca 2007 r. stanowi zwaloryzowana kwota, o której mowa w ust. 1.
 3. Waloryzacji podstawy wymiaru renty inwalidzkiej dokonuje się po dniu 1 marca 2007 r. w terminach przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”;
- 2) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
 - „3a. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty podstawy wymiaru przez pełny wskaźnik waloryzacji emerytur i rent ustalony na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla terminu waloryzacji, o którym mowa w ust. 3.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 66) w art. 6 uchyla się pkt 2.

Art. 4. W ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67) w art. 6 uchyla się pkt 2.

Art. 5. Pierwszej po dniu wejścia w życie ustawy waloryzacji świadczeń w myśl przepisów wymienionych w art. 1, dokonuje się od 1 marca roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w stosunku do roku 2003 wyniesie co najmniej 105%.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2004 r.

-
- 1) Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.
- 2) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802 i Nr 106, poz. 1215, z 2000 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238, Nr 56, poz. 678 i Nr 84, poz. 948, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 85, poz. 924, Nr 89, poz. 968, Nr 111, poz. 1194 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, Nr 240, poz. 2054 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498, Nr 135, poz. 1268, Nr 166, poz. 1609, Nr 203, poz. 1966, Nr 210, poz. 2037 i Nr 228, poz. 2255.

UZASADNIENIE

W świetle dotychczasowych przepisów waloryzacja emerytur i rent odbywałaby się corocznie. Wskaźnik waloryzacji określony został jako wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych powiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym.

Mechanizm ten powoduje, że mimo spadku dochodów budżetowych waloryzacja emerytur i rent musiałaby się odbyć. W sytuacji niewielkiej inflacji skutek tak zaplanowanej waloryzacji przeciętna emerytura i renta wzrastałaby o co najwyżej kilkanaście złotych. Techniczna obsługa waloryzacji jest kosztowna, nieproporcjonalnie do wydatków na same podwyżki emerytur i rent. Jak pokazują doświadczenia z przeszłości, niewysokie podwyżki powodowały niezadowolenie społeczne, co w przypadku niskiej inflacji może się także powtórzyć w następnych latach.

Projekt przedstawia propozycję odejścia od corocznej waloryzacji emerytur i rent. Waloryzacja przeprowadzana byłaby po roku, gdy skumulowany wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych (czyli inflacja) w okresie od roku ostatniej waloryzacji przekroczyłby 5%. Przy czym, jeżeli w ciągu 3 kolejnych lat kalendarzowych wzrost cen nie osiągnąłby tej wartości, waloryzacja byłaby i tak przeprowadzana, przy niższym wskaźniku. Projekt zawiera również propozycję ustalenia minimalnego wskaźnika waloryzacji na poziomie wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych i odejście od obligatoryjnego podwyższenia wskaźnika o 20% realnego wzrostu wynagrodzeń. Jednocześnie projekt przewiduje, że w razie zadowalającej kondycji finansów publicznych w ustawie budżetowej na rok kalendarzowy, w którym przewidywana jest waloryzacja można określić waloryzację dodatkową, która powodowałaby realny wzrost wartości emerytur i rent – a więc ponad inflację.

Należy zauważyć, że w ciągu ostatnich trzech lat, przeciętna emerytura i renta rosła szybciej niż przeciętne wynagrodzenia. W 2000 r. relacja ta wynosiła 54,1%, w 2001 r. – 54,5%, a w 2002 r. – 56,4%. Tak wysoka dynamika świadczeń połączona z bardzo niskim przyrostem wpływów ze składek spowodowała w konsekwencji konieczność zwiększenia dotacji budżetowej do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dotacja uzupełniająca (pomniejszona o dotację wynikającą z odpływu składek do OFE) wynosiła w 2000 r. 4,542 mln zł, w 2001 r. – 8,811 mln zł, a w 2002 r. już 14,057 mln zł, co było jedną z przyczyn pogarszania się sytuacji sektora finansów publicznych.

Projekt zawiera korektę zasad ustalania kwoty bazowej. Jak dotychczas zmieniałaby się ona co roku od 1 marca i byłaby obliczana na podstawie przeciętnego wynagrodzenia z poprzedniego roku kalendarzowego. Jednakże w związku z tym, że niektóre emerytury i renty przyznawane będą pomiędzy poszczególnymi

waloryzacji, pierwsza waloryzacja tych emerytur i rent realizowana byłaby w oparciu o skorygowany wskaźnik.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Proponowane rozwiązania obejmą wszystkich świadczeniobiorców (emerytów i rencistów), pobierających świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, oraz świadczeniobiorców (emerytów i rencistów) z systemu ubezpieczenia społecznego rolników. Według prognoz makroekonomicznych¹⁾ po przeprowadzeniu waloryzacji w 2004 r. następna waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych zostałaby przeprowadzona w 2007 r. Oznaczałoby to mniejsze wypłaty na świadczenia emerytalno-rentowe w stosunku do waloryzacji corocznej łącznie o 1,95 mld zł w 2005 r., 4,78 mld zł w 2006 r. oraz o 2,05 mld zł w 2007 r. O tyle również zmniejszyłyby się dotacje z budżetu do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i KRUS oraz wydatki budżetu państwa na świadczenia zaopatrzeniowe.

Ponadto w latach 2005 i 2006 nie zostałyby poniesione koszty administracyjne związane z przeprowadzaniem akcji waloryzacyjnej, które można szacować na ok. 25-30 mln zł rocznie.

2. Proponowane rozwiązania będą miały wpływ na zmniejszenie dotacji budżetowych do Funduszu Ubezpieczenia Społecznego oraz Funduszu Emerytalnego oraz na wydatki budżetu państwa na świadczenia emerytalno-rentowe zaopatrzeniowe (tzw. „służb mundurowych”).

¹⁾ Założenia makroekonomiczne przyjęte do szacunków przedstawiały się następująco:

	2003	2004	2005	2006	2007
Wzrost PKB	3,5%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%
Inflacja	0,7%	2,0%	2,4%	2,7%	2,6%
Wzrost przeciętnego wynagrodzenia minimalnego	2,2%	4,7%	5,4%	6,3%	6,3%

3. Proponowana zmiana zasad waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych nie wpływa na zmniejszenie ich wartości realnej – zaproponowany mechanizm przewiduje odtworzenie wartości realnej pobieranego świadczenia w momencie następnej waloryzacji nawet w przypadku braku waloryzacji dodatkowej.

4. Poprzez zmniejszenie deficytu sektora finansów publicznych zmniejszone zostaną:

- koszty obsługi długu publicznego;
- potrzeby pożyczkowe budżetu państwa.

Przyczyni się to do zmniejszenia efektu „wypychania” inwestycji przez emisję obligacji publicznych, co oznacza wzrost konkurencyjności gospodarki, a także może się przełożyć na wzrost liczby tworzonych miejsc pracy.

Zaproponowane w projekcie rozwiązania zmierzają do naprawy finansów systemu ubezpieczeń społecznych. Proponowane rozwiązanie może przynieść oczekiwane pozytywne dla finansów publicznych skutki finansowe oraz odpowiednie bezpieczeństwo socjalne świadczeniobiorców. Rada Ministrów ma bowiem na względzie długookresową stabilność finansów, w tym konieczność uniknięcia sytuacji, w której wysokość długu publicznego przekroczyłaby 60% PKB.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

ZAKRES KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Projekt ustawy został skierowany do uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji z organizacjami pracodawców i związków zawodowych, reprezentatywnych w myśl przepisów ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.). Zespół do Spraw Zabezpieczenia Społecznego Komisji Trójstronnej omawiał ten projekt dnia 7 stycznia 2004 r.

Partnerzy społeczni byli przeciwni zaniechaniu waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych w 2004 r. według zasad zapisanych w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56, poz. 498). Kwestionowali również koncepcję odejścia od wypracowanych zasad corocznej waloryzacji emerytur i rent.

W odpowiedzi projektodawca proponuje przesunięcie terminu wprowadzenia zmian mechanizmu waloryzacji emerytur i rent na rok 2005.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

MINISTER
Prof. dr hab. Danuta Hübner

Min. DH- 264 /04/DPE/as

Warszawa, 28.01. 2004 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (NOWY TEKST), z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (NOWY TEKST) (pismo nr RM-10-4-04), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Jerzy Hausner
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Pan Krzysztof Pater
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 3 lutego 2004 r.

Cena 066 zł + 22% VAT

Wpł. 29. 01. 2004

